

CÁC ĐIỀU KIỆN PHÁT TRIỂN DU LỊCH ĐÊM Ở THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

NGUYỄN HOÀNG LONG*

Tóm tắt: Du lịch đêm đang trở thành xu hướng toàn cầu nhờ khả năng kéo dài thời gian lưu trú và tăng chi tiêu của du khách. TP.HCM là đô thị năng động với nền văn hóa đa dạng để phát triển du lịch đêm nhưng hiện vẫn chưa được khai thác và phát huy hết tiềm năng về tài nguyên du lịch này. Bài viết nhằm xác định và phân tích các điều kiện cần thiết để phát triển loại hình du lịch đêm, đồng thời, đề xuất các giải pháp phát triển bền vững.

Từ khóa: TP.HCM, điều kiện phát triển, du lịch đêm.

Abstract: Night tourism is becoming a global trend due to its potential to extend tourist stays and increase visitor spending. Ho Chi Minh City is a dynamic metropolis with a diverse culture, making it ideal for developing night tourism. However, the city has not yet fully exploited and promoted the potential of this tourism resource. This article aims to identify and analyze the necessary conditions for developing night tourism and propose sustainable development solutions.

Keywords: Ho Chi Minh City, development conditions, night tourism.

1. Tổng quan về du lịch đêm

Theo Song và cộng sự, du lịch đêm là các hoạt động khác nhau thực hiện từ hoàng hôn đến nửa đêm tại các điểm đến du lịch và các hoạt động về đêm bao gồm các hoạt động giải trí, vui chơi và du lịch diễn ra từ 18h00 đến 6h00. Trong khi đó, Zhang và cộng sự nhấn mạnh đến sự tham gia của khách du lịch và cư dân địa phương trong hoạt động du lịch đêm. Như vậy có thể nói rằng, du lịch đêm (*night tourism*) là một loại hình du lịch mà trong đó các hoạt động diễn ra chủ yếu vào khoảng thời gian từ sau 18h đến 6h, phục vụ nhu cầu giải trí, tham quan, ẩm thực, mua sắm và trải nghiệm văn hóa của du khách. Đây không chỉ là phần kéo dài của du lịch ban ngày, mà là một không gian trải nghiệm đặc thù, mang lại giá trị riêng biệt cho khách du lịch và cộng đồng địa phương.

Trên thế giới, nhiều nghiên cứu đã ghi nhận sự phát triển mạnh mẽ của du lịch đêm tại các đô thị lớn như Bangkok (Thái Lan), Seoul (Hàn Quốc) và Quảng Châu (Trung Quốc)... Bangkok nổi bật với các chợ đêm, khu ẩm thực đường phố và tour tham quan văn hóa ban đêm. Seoul phát triển mạnh các khu phố mua sắm, biểu diễn nghệ thuật đường phố và tổ chức sự kiện theo mùa. Trong khi đó, Quảng Châu đẩy mạnh chiếu sáng cảnh quan đô thị, tạo

không gian đi bộ kết hợp với dịch vụ ăn uống và giải trí. Theo Chen và cộng sự, du lịch đêm được xem là một bộ phận không tách rời của nền kinh tế đô thị hiện đại, đóng góp đáng kể vào GDP của các thành phố. Việc phát triển du lịch đêm là một trong những phương tiện quan trọng để làm phong phú và thịnh vượng kinh tế đêm, đồng thời, nhận được sự quan tâm rộng rãi như một chủ đề phổ biến của phát triển bền vững. Trước hết, du lịch đêm giúp kéo dài thời gian lưu trú và tăng chi tiêu bình quân của du khách. Nghiên cứu của Gong Chenli tại Quý Lâm (Trung Quốc) cho thấy, các hoạt động về đêm có thể nâng tổng doanh thu du lịch lên đến 30-40% so với ban ngày. Bên cạnh đó, du lịch đêm còn góp phần tạo công ăn việc làm, nâng cao thu nhập cho người dân địa phương và thúc đẩy phát triển kinh tế ban đêm, đặc biệt trong lĩnh vực dịch vụ ăn uống, vận tải, nghệ thuật và giải trí. Mặt khác, du lịch đêm đóng vai trò quan trọng trong việc phát huy giá trị văn hóa địa phương và nâng cao hình ảnh điểm đến thông qua các hoạt động biểu diễn truyền thống, chợ đêm, tour tham quan ban đêm. Đồng thời, nó cũng góp phần giảm tải áp lực cho các điểm tham quan ban ngày, phân bổ lại dòng khách hợp lý hơn.

Để phát triển hiệu quả du lịch đêm, một phân khúc đặc thù trong ngành Du lịch đô thị hiện đại, cần có sự hội tụ của nhiều điều kiện nền tảng về tự nhiên, xã hội, kinh tế, hạ tầng và chính sách quản lý. Những điều kiện này không chỉ là tiền đề, mà còn là yếu tố quyết định đến sức hấp dẫn, độ an toàn và tính bền vững của du lịch đêm.

2. Khái quát về du lịch TP.HCM

Vai trò kinh tế - du lịch của TP.HCM

Với vị trí trung tâm, kết nối thuận lợi cả đường bộ, đường thủy, đường sắt và đường hàng không đã giúp TP.HCM trở thành đầu mối giao thông trọng yếu không chỉ của Việt Nam mà còn của khu vực Đông Nam Á.

Về mặt kinh tế, TP.HCM giữ vai trò là đầu tàu phát triển của cả nước, đóng góp khoảng 22-23% GDP quốc gia, 27% thu ngân sách cả nước (1) và thu hút lượng vốn đầu tư nước ngoài lớn nhất. TP.HCM được biết đến là trung tâm lớn về kinh tế, tài chính, thương mại, văn hóa, khoa học - công nghệ, đổi mới sáng tạo, giáo dục - đào tạo của Việt Nam, là cửa ngõ hàng không quốc tế lớn của Việt Nam. Đây là nơi tập trung nhiều khu công nghiệp, khu công nghệ cao, trung tâm tài chính - ngân hàng và doanh nghiệp lớn.

Trong lĩnh vực du lịch, TP.HCM được Tổ chức Du lịch Thế giới (UNWTO) xếp vào nhóm 5 điểm đến hàng đầu khu vực ASEAN và là 1 trong 100 điểm đến hấp dẫn nhất thế giới mà khách du lịch ưu tiên lựa chọn. Thành phố cũng là điểm đến đứng đầu cả nước về lượt khách du lịch và thu nhập du lịch; khách du lịch đến thành phố luôn tăng qua các năm, đặc biệt trong giai đoạn 2014-2019 với tỷ lệ tăng trưởng trung bình đạt 13,19%, cao hơn mức tăng trưởng trung bình của cả nước.

Tình hình phát triển du lịch của TP.HCM

Về số lượt khách và doanh thu từ du lịch

TP.HCM luôn giữ vị thế đầu tàu du lịch phía Nam với lượng khách lớn và ổn định. Trước đại dịch COVID-19, TP.HCM đạt 7 triệu lượt khách năm 2018 và 8,6 triệu lượt khách năm 2019 (2) và hàng chục triệu lượt khách nội địa. Theo Sở Du lịch TP.HCM, năm 2024 doanh thu từ du lịch của thành phố đạt khoảng 190.000 tỷ đồng, tăng 18,8% so với cùng kỳ năm 2023 (năm 2023 là 160.000 tỷ đồng). Khách du lịch nội địa đạt khoảng 38 triệu lượt khách, tăng 8,6% và khách quốc tế đạt khoảng 6 triệu lượt khách, tăng 20% so với cùng kỳ năm 2023 (3). Cũng theo Sở Du lịch TP.HCM, quý 1 năm 2025 doanh thu từ du lịch của thành phố đạt khoảng 56.662 tỷ đồng, tăng 26,7% so với cùng kỳ năm 2024. Khách du lịch quốc tế đạt khoảng 1,6 triệu lượt khách, tăng 18%

so với cùng kỳ năm 2024 là 1,3 triệu lượt (4). Với lợi thế về khí hậu nhiệt đới, lịch sử, văn hóa đa dạng, cộng đồng dân cư năng động, thành phố sở hữu nhiều loại hình du lịch đặc sắc: tham quan đô thị, du lịch văn hóa, ẩm thực, sự kiện, mua sắm và đặc biệt là du lịch đêm. Vai trò “trung tâm du lịch phía Nam” của TP.HCM không chỉ thể hiện qua hạ tầng và lượng khách mà còn ở khả năng dẫn dắt xu hướng, đổi mới sản phẩm du lịch trong cả nước.

Về sản phẩm du lịch đêm

Đây cũng là sản phẩm du lịch được xem là hấp dẫn của TP.HCM dựa trên lợi thế của một đô thị lớn nhất ở Việt Nam với hệ thống cơ sở vật chất kỹ thuật khá phát triển. Đối với dịch vụ ăn uống, khách du lịch có thể thưởng thức các món ăn đa dạng và hấp dẫn như bánh mì, phở, bánh xèo, hủ tiếu, hải sản tươi sống, bún măng, vịt tiềm, cháo, bánh ướt ở các chợ đêm, phố ẩm thực như chợ đêm Hồ Thị Kỷ, phố ẩm thực Nguyễn Thượng Hiền. Đối với dịch vụ vui chơi giải trí, khách du lịch có thể trải nghiệm ở phố đi bộ Nguyễn Huệ, Bùi Viện và một số tuyến đường tại trung tâm thành phố như Đồng Khởi, Lê Lợi, Hàm Nghi. Ngoài ra, Công viên 23/9 là công viên được chiếu sáng đẹp mắt, đồng thời còn có các chương trình văn hóa, giải trí, ẩm thực được tổ chức suốt đêm. Đối với dịch vụ mua sắm, du khách có thể mua sắm ở các chợ, trung tâm thương mại như chợ Bến Thành, Trung tâm thương mại Saigon Centre (Takashimaya) và trên các tuyến đường Nguyễn Trãi, Hai Bà Trưng, Cách mạng Tháng Tám, Lê Văn Sỹ, Lưu Văn Lang (gần chợ Bến Thành), Nguyễn Đình Chiểu. Đối với dịch vụ tham quan, du khách có thể trải nghiệm xe buýt 2 tầng đi qua các địa danh nổi tiếng như chợ Bến Thành, Nhà hát Lớn, Công viên 23/9, Dinh Độc Lập, Bảo tàng Mỹ thuật và tour trải nghiệm du thuyền trên sông Sài Gòn. Đối với chương trình biểu diễn nghệ thuật, du khách có thể thưởng thức các chương trình nổi tiếng như múa rối nước, chương trình *Á Ô Show*, *Làng Tôi*, *Teh Dar* và *Palao*.

3. Các điều kiện phát triển du lịch đêm tại TP.HCM

Tài nguyên du lịch

TP.HCM là địa phương có nhiều thuận lợi về địa hình, khí hậu, hệ thống sông, kênh rạch chằng chịt và có 185 di tích lịch sử văn hóa được công nhận, trong đó có 2 di tích quốc gia đặc biệt Dinh Độc Lập và di tích lịch sử Địa đạo Củ Chi. Đặc biệt, sông Sài Gòn với chiều dài 200km, chảy dọc trên địa phận thành phố dài 80km, là tuyến du lịch độc đáo “Trải nghiệm du thuyền trên sông Sài Gòn” về đêm. Các di tích lịch sử văn hóa như nhà thờ Đức Bà, chùa Ngọc

Hoàng, chùa Bà Thiên Hậu, UBND thành phố, Dinh Độc Lập, Bru điện thành phố, Bảo tàng Chứng tích chiến tranh, Bảo tàng Mỹ thuật, Bảo tàng Lịch sử Việt Nam, Bảo tàng Y học cổ truyền là những tài nguyên du lịch văn hóa đặc sắc và có sức hấp dẫn. Bên cạnh đó, TP.HCM còn có các lễ hội và các sự kiện văn hóa như Tết Nguyên tiêu của người Hoa, Lễ hội áo dài, Lễ hội đón chào năm mới, Lễ hội âm nhạc hò dô... là tài nguyên du lịch phi vật thể quan trọng góp phần tạo nên bản sắc du lịch đêm của TP.HCM.

Hạ tầng và cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch

Về phương tiện giao thông

Để khám phá thành phố về đêm, nhiều hình thức di chuyển đã được tổ chức, mang lại trải nghiệm độc đáo và hấp dẫn cho du khách. Các phương tiện đi lại ở thành phố về đêm rất đa dạng, từ truyền thống đến hiện đại, từ bình dân đến cao cấp, phục vụ nhiều đối tượng du khách như xe máy, xe Jeep, xe taxi, xe xích lô, xe điện... để tiếp cận các điểm đến thuận tiện và dễ dàng.

Về hệ thống chiếu sáng mỹ thuật

Hệ thống chiếu sáng đô thị được cải thiện đáng kể, đặc biệt là chiếu sáng mỹ thuật ở cầu Ba Son nổi hai bờ sông Sài Gòn. Thành phố cũng đặt chỉ tiêu trong năm 2025 sẽ chiếu sáng mỹ thuật tại các di tích lịch sử, văn hóa như Bảo tàng Tôn Đức Thắng, cột cờ Thủ Ngữ, cầu Mống, Bảo tàng TP.HCM, Nhà thiếu nhi thành phố, Hội trường Thống Nhất và chợ Bến Thành, sẽ mang lại không gian đô thị cuốn hút suốt đêm.

Về nhà hàng và dịch vụ ăn uống

TP.HCM có hệ thống các chợ đêm, phố ẩm thực đáp ứng được nhiều khách du lịch về đêm như chợ đêm Bến Thành, Khu ẩm thực chợ Tân Định, phố ẩm thực Nguyễn Thượng Hiền, phố ẩm thực Vĩnh Khánh, chợ đêm Bình Tây, chợ đêm Hồ Thị Kỷ, phố ẩm thực Hà Tôn Quyền và đặc biệt, phố đi bộ Nguyễn Huệ, Bùi Viện nổi tiếng với các nhà hàng Âu, Á và quán ăn đặc sản Việt Nam.

Về điểm giải trí và mua sắm về đêm

TP.HCM có nhiều địa điểm giải trí về đêm như bar, pub, club, lounge, rooftop tập trung ở hai khu vực phố đi bộ Nguyễn Huệ và Bùi Viện. Chương trình nghệ thuật thì có Cung Văn hóa Lao động, Bảo tàng Lịch sử TP.HCM và Nhà hát TP.HCM. Các trung tâm thương mại, điểm mua sắm có chợ Bến Thành, Trung tâm thương mại Saigon Centre (Takashimaya), Crescent Mall, SC VivoCity Shopping Center, Aeon Mall, hệ thống Vincom, Diamond Plaza Shopping Center, Giga Mall, Saigon Square Shopping Mall...

Nhân lực du lịch đêm

Là đô thị lớn nhất ở Việt Nam, TP.HCM cũng là nơi có dân số lớn nhất. Năm 2022, ước tính thành phố có khoảng trên 9,4 triệu dân, trong đó nam là 4,5 triệu và nữ là 4,8 triệu; lực lượng lao động từ 15 tuổi trở lên có gần 5 triệu người (chiếm khoảng 53% dân số). Đây là nguồn nhân lực chính cho phát triển kinh tế, xã hội, trong đó có phát triển du lịch của TP.HCM. Tại TP.HCM, lực lượng lao động du lịch đông đảo, trẻ trung, năng động, có khả năng thích ứng cao với các hoạt động về đêm như hướng dẫn viên, phục vụ nhà hàng - khách sạn, giải trí và là yếu tố then chốt để đảm bảo chất lượng dịch vụ và trải nghiệm trong du lịch đêm.

Chính sách phát triển du lịch đêm

Để phát triển du lịch đêm, bên cạnh những nguồn lực “hữu hình” là tài nguyên du lịch, hạ tầng và cơ sở vật chất kỹ thuật du lịch và nhân lực phục vụ du lịch đêm thì “hệ thống chính sách phát triển du lịch đêm” là nguồn lực “vô hình” quan trọng góp phần tạo môi trường và “khơi thông” các nguồn lực “hữu hình” cho phát triển du lịch đêm. Thành phố đã có đề án phát triển kinh tế ban đêm theo Quyết định 1129/QĐ-TTg “Đề án phát triển kinh tế đêm ở Việt Nam” của Thủ tướng Chính phủ.

4. Phân tích SWOT về du lịch đêm tại TP.HCM

TP.HCM sở hữu nhiều điểm mạnh nổi bật để phát triển kinh tế ban đêm. Là trung tâm kinh tế, văn hóa lớn nhất cả nước và là điểm kết nối quan trọng với quốc tế, thành phố có hệ thống cơ sở hạ tầng du lịch khá hoàn chỉnh, bao gồm khách sạn, nhà hàng, chợ đêm và nhiều di tích lịch sử, không gian văn hóa, công trình kiến trúc cùng các địa điểm giải trí sôi động. Đặc biệt, với nguồn nhân lực trẻ, năng động, được đào tạo bài bản và phù hợp với ngành dịch vụ, cùng với đề án phát triển kinh tế ban đêm đã được phê duyệt, TP.HCM có nền tảng vững chắc để khai thác tiềm năng này.

Tuy nhiên, thành phố vẫn phải đối mặt với một số điểm yếu. Việc thiếu các sản phẩm du lịch đêm đặc trưng như các tour tham quan hay show nghệ thuật chuyên nghiệp là một hạn chế lớn. Hạ tầng chưa đồng bộ tại các khu vực ngoài trung tâm, thiếu ánh sáng, vệ sinh công cộng và điểm đỗ xe ban đêm gây khó khăn cho du khách. Hơn nữa, việc chưa có quy hoạch khu vực riêng cho du lịch đêm và hệ thống giao thông công cộng về đêm kém phát triển cũng cản trở việc di chuyển của du khách. TP.HCM cũng thiếu các cơ chế hỗ trợ doanh nghiệp đầu tư vào lĩnh vực này.

Về cơ hội, nhu cầu thị trường ngày càng tăng cao, đặc biệt là từ giới trẻ và khách quốc tế, đang tạo động lực mạnh mẽ. Sự phát triển của kinh tế ban đêm song song với du lịch số và mạng xã hội sẽ giúp lan tỏa các sản phẩm đêm một cách nhanh chóng. Thành phố cũng có tiềm năng lớn trong việc kết nối văn hóa địa phương, khai thác di tích, ẩm thực và nghệ thuật dân gian vào các hoạt động về đêm.

Bên cạnh đó, TP.HCM cũng phải đối mặt với nhiều thách thức. Cạnh tranh gay gắt từ các thành phố lớn trong nước (như Hà Nội, Đà Nẵng) và khu vực (như Bangkok, Singapore) là một vấn đề đáng lo ngại. Nguy cơ mất kiểm soát an ninh trật tự, ô nhiễm tiếng ồn và rác thải đòi hỏi một cơ chế quản lý chặt chẽ. Tâm lý e ngại của một bộ phận người dân và doanh nghiệp khi hoạt động muộn, cùng với biến đổi khí hậu ảnh hưởng đến các hoạt động ngoài trời, cũng là những yếu tố cần được cân nhắc. Chi phí đầu tư lớn cho hạ tầng, an ninh và chiếu sáng cũng là một trở ngại đáng kể.

5. Giải pháp phát triển du lịch đêm tại TP.HCM

Xây dựng chiến lược phát triển sản phẩm du lịch mới

TP.HCM cần có một chiến lược phát triển tổng thể về sản phẩm du lịch đêm với các nhóm sản phẩm mới như: sản phẩm du lịch gắn với khám phá nét văn hóa cộng đồng đô thị về đêm, các chương trình nghệ thuật biểu diễn ban đêm, tour tham quan đêm các di tích lịch sử - văn hóa - bảo tàng vào ban đêm, các chương trình lễ hội và sự kiện đêm. Ưu tiên phát triển sản phẩm gắn với bản sắc văn hóa Sài Gòn - Chợ Lớn như biểu diễn đờn ca tài tử, cải lương, múa Lân, không gian nghệ thuật đường phố.

Hoàn thiện hệ thống hạ tầng và dịch vụ hỗ trợ

Nâng cấp hệ thống chiếu sáng, nhà vệ sinh công cộng, bãi giữ xe, điểm đón trả khách, wifi công cộng tại các khu vực trọng điểm du lịch đêm. Mở rộng hoạt động của các tuyến xe buýt đêm. Khuyến khích các doanh nghiệp cung cấp dịch vụ du lịch đêm chất lượng như nhà hàng mở cửa khuya, quán cà phê nghệ thuật, tour xe máy đêm.

Tăng cường quảng bá và truyền thông

Ứng dụng công nghệ số, nền tảng mạng xã hội và các trang du lịch quốc tế để quảng bá du lịch đêm. Tổ chức các chiến dịch truyền thông chuyên biệt như “Sài Gòn không ngủ”, video trải nghiệm ban đêm, đưa tin về các sản phẩm, sự kiện đêm đặc sắc. Hợp tác với KOLs, travel bloggers để lan tỏa hình ảnh du lịch đêm TP.HCM.

Thu hút đầu tư, phát triển chuỗi dịch vụ ban đêm

Ban hành chính sách ưu đãi để thu hút doanh

nh nghiệp đầu tư vào lĩnh vực du lịch đêm như giảm thuế, hỗ trợ vay vốn, miễn giảm chi phí mặt bằng. Khuyến khích mô hình liên kết chuỗi giữa các cơ sở lưu trú, ăn uống, biểu diễn nghệ thuật, mua sắm để tạo thành gói dịch vụ du lịch đêm hấp dẫn, tiện lợi và có tính trải nghiệm cao.

Đào tạo nhân lực và nâng cao nhận thức cộng đồng

Tổ chức các khóa đào tạo nghiệp vụ du lịch đêm cho đội ngũ phục vụ, hướng dẫn viên, nhân viên an ninh. Tăng cường tuyên truyền cho người dân và cộng đồng doanh nghiệp về lợi ích của du lịch đêm, đồng thời khuyến khích thái độ phục vụ văn minh, thân thiện với du khách vào ban đêm.

Tăng cường quản lý, giám sát và bảo vệ môi trường du lịch đêm

Xây dựng bộ quy chuẩn quản lý hoạt động du lịch đêm, tăng cường kiểm tra, giám sát an ninh trật tự, vệ sinh môi trường, tiếng ồn và chất lượng dịch vụ. Áp dụng các giải pháp thu gom rác thải ban đêm, bố trí lực lượng phản ứng nhanh để xử lý tình huống phát sinh, bảo đảm hình ảnh du lịch đêm an toàn, sạch đẹp và bền vững.

6. Kết luận

Du lịch đêm là xu hướng phát triển tất yếu trong bối cảnh đô thị hiện đại và nhu cầu trải nghiệm của du khách ngày càng đa dạng. TP.HCM với vị trí trung tâm, nền kinh tế năng động, hệ sinh thái văn hóa phong phú và nhịp sống sôi động về đêm hội tụ nhiều điều kiện thuận lợi để phát triển loại hình du lịch này. Tuy nhiên, để khai thác hiệu quả tiềm năng đó, thành phố cần tiếp tục hoàn thiện hạ tầng kỹ thuật, đa dạng hóa sản phẩm du lịch đêm, nâng cao chất lượng nhân lực, đảm bảo an ninh, an toàn, đồng thời thúc đẩy sự đồng hành giữa chính quyền, doanh nghiệp và cộng đồng dân cư. Phát triển du lịch đêm một cách bền vững không chỉ góp phần tăng doanh thu, kéo dài thời gian lưu trú mà còn nâng cao vị thế Du lịch TP.HCM trong khu vực Đông Nam Á ■

N.H.L

1. Gia Cư, *TP. Hồ Chí Minh tự tin cùng cả nước bước vào kỷ nguyên vươn mình*, thoibaotaichinhvietnam.vn, 1-1-2025.

2. vietnamtourism.gov.vn.

3. Như Bình, *Du lịch TP.HCM đặt mục tiêu đón 8,5 triệu lượt khách quốc tế*, tuoitre.vn, 30-12-2024.

4. Thảo Thương, *Du lịch TP.HCM quý 1-2025 ‘trúng đậm’, thu về hơn 56.000 tỉ đồng*, tuoitre.vn, 25-3-2025.

Tài liệu tham khảo

1. Xem thêm: Nguyễn Hoàng Long, *Nghiên cứu thiết kế*

sản phẩm du lịch đêm Thành phố Hồ Chí Minh, Tạp chí Văn hóa Nghệ thuật, số 584, 2024, tr.52-64.

2. Thủ tướng Chính phủ, Quyết định số 1129/QĐ-TTg, ngày 27-7-2020 phê duyệt “Đề án phát triển kinh tế đêm ở Việt Nam”, 2020.

3. UBND TP.HCM, Chiến lược phát triển du lịch thành phố Hồ Chí Minh đến năm 2030, bản dự thảo tháng 7-2023, tr.7-8.

4. Chen, N., Wang, Y., Li, J., Wei, Y., & Yuan, Q., *Examining structural relationships among night tourism experience, lovemarks, brand satisfaction, and brand loyalty on “cultural heritage night” in South Korea (Khảo sát mối quan hệ cấu trúc giữa trải nghiệm du lịch đêm, điểm yêu thích, sự hài lòng về thương hiệu và lòng trung thành với thương hiệu trong “đêm di sản văn hóa” tại Hàn Quốc)*, Sustainability, 2020.

5. Chenli, G., *Research on promoting night tourism and night economic development in Guilin city (Nghiên cứu thúc đẩy du lịch đêm và phát triển kinh tế đêm tại thành phố Quế Lâm)*, E3S Web of Conferences (Vol. 292, p. 02015), EDP Sciences, 2021.

6. Eldridge, A., & Smith, A., *Tourism and the night: Towards a broader understanding of nocturnal city destinations (Du lịch và đêm: Hướng tới sự hiểu biết rộng hơn về các điểm đến thành phố về đêm)*, Journal of Policy Research in Tourism, Leisure and Events, 11(3), 2019, tr.371-379.

7. Huang, W. J., & Wang, P., “All that’s best of dark and bright”: Day and night perceptions of Hong Kong cityscape (“Tất cả những gì tốt đẹp nhất của bóng tối và ánh sáng”:

Nhận thức về cảnh quan thành phố Hồng Kông vào ban ngày và ban đêm), *Tourism Management*, 2018, tr.274-286.

8. Nofre, J., Giordano, E., Eldridge, A., Martins, J. C., & Sequera, J., *Tourism, nightlife and planning: challenges and opportunities for community liveability in La Barceloneta (Du lịch, cuộc sống về đêm và quy hoạch: thách thức và cơ hội cho cộng đồng sinh sống tại La Barceloneta)*, *Tourism Geographies*, 20(3), 2018, tr.377-396.

9. Song, H., Kim, M., & Park, C., *Temporal distribution as a solution for over-tourism in night tourism: The case of Suwon Hwaseong in South Korea (Phân bố thời gian như một giải pháp cho tình trạng quá tải du lịch về đêm: Trường hợp của Suwon Hwaseong ở Hàn Quốc)*, Sustainability, 2020.

10. Su, L., Lian, Q., & Huang, Y., *How do tourists’ attribution of destination social responsibility motives impact trust and intention to visit? The moderating role of destination reputation (Việc khách du lịch gán cho động cơ trách nhiệm xã hội của điểm đến ảnh hưởng như thế nào đến lòng tin và ý định ghé thăm? Vai trò điều tiết của danh tiếng điểm đến)*, *Tourism Management*, 2020.

11. Zhang, B., Luo, M., Du, Q., Yi, Z., Dong, L., Yu, Y., ... & Lin, J., *Spatial distribution and suitability evaluation of nighttime tourism in Kunming utilizing multi-source data (Phân bố không gian và đánh giá tính phù hợp của du lịch đêm tại Côn Minh bằng cách sử dụng dữ liệu đa nguồn)*, Heliyon, 2023.

Ngày Tòa soạn nhận bài: 5-8-2025; Ngày phản biện, đánh giá, sửa chữa: 16-8-2025; Ngày duyệt bài: 26-8-2025.

CHÍNH SÁCH GIÁO DỤC...

(tiếp theo trang 51)

2. Mai Hòa, Nông Đâm, *Giáo dục và đào tạo Bình Giả - Một năm học khởi sắc*, binhgia.langson.gov.vn, 28-8-2023.

3, 4. Đức Duy Phùng Ánh, *Chung tay cùng trẻ nội trú xây dựng bản sắc văn hóa các dân tộc thiểu số*, giaoducthoidai.vn, 15-7-2025.

5, 6. Đỗ Thị Ngọc Quyên, *Giáo dục cho trẻ dân tộc thiểu số: Bất cập và cần trợ*, tiasang.com.vn, 3-12-2023.

7. Phương Thảo, *Thầy giáo ở Lạng Sơn vượt khó bám bản dạy trẻ nghèo*, giaoducthoidai.vn, 22-4-2025.

8. Nghiên cứu này được tài trợ bởi Trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn, Đại học Quốc gia Hà Nội trong đề tài nghiên cứu mã số: CS.2025.13 do TS Nguyễn Vũ Hoàng làm chủ nhiệm.

Tài liệu tham khảo

1. Trương Huyền Chi, *Họ nói đồng bào không biết quý sự học: Những mâu thuẫn trong giáo dục ở vùng đa dân tộc, Tây Nguyên Việt Nam, Hiện đại và động thái của truyền thống ở Việt Nam: Những cách tiếp cận nhân học, quyển 3: Toàn cầu hóa, Nxb Khoa học xã hội, Hà Nội, 2019, tr.438-483.*

2. Chương trình Giáo dục phổ thông 2018 (Ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26-12-2018 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo).

3. Jonathan London (chủ biên), *Education in Vietnam (Giáo dục ở Việt Nam)*, Iseas-Yusof Ishak Institute, Singapore, 2011.

4. Quyết định số 1045/QĐ-TTg ngày 10-9-2021 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án Tăng cường tiếng Việt cho trẻ em mầm non, học sinh tiểu học vùng dân tộc thiểu số giai đoạn 2021-2030.

5. Quyết định số 1719/QĐ-TTg ngày 14-10-2021 của Thủ tướng Chính phủ: Phê duyệt Chương trình mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số và miền núi giai đoạn 2021-2030, giai đoạn I: từ năm 2021 đến năm 2025.

Ngày Tòa soạn nhận bài: 28-7-2025; Ngày phản biện, đánh giá, sửa chữa: 20-8-2025; Ngày duyệt đăng: 30-8-2025.